
ПРОГЛААС

Издание на Филологическия факултет
при Великотърновския университет “Св. св. Кирил и Методий”

кн. 2, 2006 (год. XV), ISSN 0861-7902

ХРОНИКА

От 5 до 10 април 2006 г. Великотърновският университет “Св. св. Кирил и Методий” за девети пореден път стана домакин на симпозиум на Международната асоциация на преподавателите по руски език и литература (МАПРЯЛ) на тема: **“Теоретични и методически проблеми на руския език като чужд. Новите информационни технологии в лингвистичната и методологическата наука”**.

Първият симпозиум, проведен през месец април 1971 г., постави началото на една традиция, която може да се счита за заслуга на Великотърновския университет “Св. св. Кирил и Методий” и на катедра “Руски език” при Филологическия факултет.

Симпозиумът се организира на всеки четири години със съдействието на Университетското ръководство, Министерството на образованието и науката, Дружеството на русистите в България, Великотърновското дружество на русистите, Федерацията за приятелство с народите на Русия и ОНД, Руския културно-информационен център в София.

През тези 35 години симпозиумът съумява да обхване тематично всички аспекти и най-актуални проблеми на световната русистика. Работата на участниците в отделните секции, подсекции, както и в дискусиите и организираните семинари и кръгли маси дава възможност за по-задълбочено разглеждане на теоретичните, практическите и методическите проблеми на руския език в цялото им разнообразие и специфика.

По традиция основно внимание в работата на симпозиума се обръща на тематиката, свързана със съпоставително-типологичното описание на руския език в областта на фонетиката, лексикологията, морфологията, синтаксиса, стилистиката, превода, теорията и практиката на преподаване на руския език като чужд. Заедно с това през последните години тематичният диапазон и структурата на секциите претърпяха съществени промени, отразявайки съвременните тенденции в развитието на семантиката и праг-

матиката, лингвистиката на текста, културологията и лингвокултурологията.

В тазгодишния Девети международен симпозиум на МАПРЯЛ взеха участие около 170 специалисти от 27 страни. Най-многочислени бяха делегациите от Русия, България, Украйна, Беларус и Казахстан; със солидно присъствие, станало традиционно, отбелязаха форума представителите на Полша, Унгария, Словакия, Румъния, Сърбия, Грузия, Молдова, Гърция, Германия, Литва, Латвия, Естония, Испания, Италия, Франция, Мексико, САЩ и Япония; за пръв път към списъка от страни, представени на симпозиума, се присъединиха Иран, Турция и Китай. На двете пленарни заседания представиха доклади изтъкнатите учени В. Костомаров (Русия), Ст. Димитрова (България), М. Всеволодова (Русия), П. Филкова (България), Н. Смирнова (Русия), Б. Хлебда (Полша). В пет секции, четиринадесет подсекции и две кръгли маси бяха прочетени 160 доклада. Около 30 чужденци участваха задочно в симпозиума.

В секция 1 (**“Съпоставително-типологично описание на руския език”**), най-голямата по брой участници, прозвучаха 68 доклада в шест основни тематични блока, на всеки от които бе посветена отделна подсекция. В центъра на вниманието се оказаха редица актуални лингвистични проблеми от теоретичен и приложен характер в областта на фонетиката и фонологията (подсекция 1.А); лексикологията и лексикографията (1.Б); фразеологията (1.В); словообразуването и морфологията (1.Г); синтаксиса, стилистиката и лингвистиката на текста (1.Д); семантиката и прагматиката (1.Е). В представените работи се изследват езикови факти, извлечени при съпоставката на руски със седемнадесет световни езика.

В секция 2 (**“Проблеми на превода”**) се изказаха 13 докладчици. В работите бяха засегнати особено актуални за съвременната транслатология проблеми: вторичният текст в процеса на межкултурната комуникация, концептуалната реконструкция на художествения текст, когнитивни модели при превода; стратегии и похвати при предаване на културни реалии, собствени имена, оценъчна и жаргонна лексика, лакуни, метафорични структури и терминология в процеса на превода.

В работата на секция 3 (**“Културология и лингвокултурология”**) участваха 43-ма специалисти, чиито доклади бяха разпределени в четири подсекции. Бяха обсъдени въпроси на културологията (подсекция 3.А); лингвокултурологията (3.Б), концептуалната и езикова картина на света (3.В). В представените разработки се анализират процесите на концептуализация, фрагменти от езиковите картини на света, националният менталитет и лингвокултурната специфика на езиките, концептите в процеса

на межкултурната комуникация, етническият компонент в лексикалното значение, езиковата игра и анекдотът. Лингвокултурните аспекти в преподаването на руския език бяха разгледани в работата на отделна подсекция (3.Г).

В секция 4 (**“Теория и практика на преподаване на руски език като чужд”**) взеха участие 50 докладчици. Техните изказвания прозвучаха в четири подсекции, посветени на актуални проблеми на чуждоезиковото обучение: общи и специфични въпроси на методиката (4.А); преподаване на руския език на различно езиково ниво (4.Б); руски език в училищата и на началния етап на обучение (4.В); преподаване на професионален руски език (4.Г). Към работата на четвърта секция се присъединиха участниците на първата кръгла маса (**“Учебници по руски език за чужденци и формирането на вторична езикова личност”**).

На заседанията бяха обсъдени съвременни подходи при формирането на продуктивни умения у чуждоезичната аудитория, основните методически принципи в обучението по руски език и трудностите при тяхната реализация в преподавателската практика, проблемите на езиковата интерференция. Бяха представени и проекти на нови учебни комплекси по руски език като чужд. Трябва да се отбележи, че и тази година на заседанията на методическата секция като докладчици и слушатели бяха поканени учители от всички краища на България. Прагматичният характер на техните съобщения и активното участие в дискусиите допринесоха в значителна степен за разширяването на тематичния обем на проблематиката и предоставиха нови възможности за осмисляне на методическите проблеми и за по-добро преподаване на руския език като чужд в българските учебни заведения.

Секция 5 (**“Новите информационни технологии в лингвистиката и в преподаването на руския език като чужд”**) е нова за програмата на симпозиума. На предишния, Осми симпозиум (2002 г.) за пръв път бе организиран обособен семинар, на който бяха обсъдени проблемите на новите информационни технологии в лингвистиката. В последното издание за разглеждането на тези въпроси бе създадена отделна секция, посветена на информационните технологии както в лингвистиката, така и в преподаването на руския език като чужд.

На заседанието на втората кръгла маса (**“Славянските предлози. Граматика и лексикография”**) бяха представени резултатите от първите два работни етапа на международния проект **“Славянските предлози в синхрония и диахрония. Морфология и синтаксис”**, който се реализира със съвместните усилия на лингвисти от Беларус, България, Полша, Русия,

Сърбия и Украйна под ръководството на професор М. Всеволодова от Московския държавен университет. Основната задача на участниците в проекта е създаването на пълен списък на предлозите и техните еквиваленти във всеки от посочените езици с осмисляне на тяхната структура, характеристики и особености на функционирането в речта.

В рамките на програмата на симпозиума бяха посетени исторически и културни забележителности във Велико Търново и околностите. За всички участници и официални гости бе организирана тържествена Вечер на русиста.

Представените доклади и научни съобщения ще бъдат публикувани в сборник на симпозиума, който ще излезе в края на 2006 г. в два тома.

Светослав Сивков

На 16 септември 2006 година се навършиха 600 години от смъртта на св. Киприан, митрополит Московски – един от най-известните представители на Търновската книжовна школа и на православната славянска цивилизация в края на XIV и началото на XV век. Във връзка с тази годишнина Научноизследователският център “Търновска книжовна школа” към Великотърновския университет “Св. св. Кирил и Методий” организира **“Киприанови четения”**, които се проведеха на **15–17 септември т.г. във Велико Търново – Килифаревския манастир, и София**. В програмата на научната конференция бяха включени 51 доклада. Приветствия към участниците отправиха Негово Светейшество българският патриарх Максим, президентът на Република България г-н Георги Първанов, посланикът на Руската федерация в България г-н Анатолий Потапов, Министърът на културата г-н Стефан Данаилов, главният прокурор на Република България г-н Борис Велчев, ректорът на Великотърновския университет “Св. св. Кирил и Методий” проф. д-н Иван Харалампиев, деканът на Богословския факултет на СУ “Св. Климент Охридски” доц. Емил Трайчев .

Юбилейните тържества и научната конференция се проведеха под патронажа и с благословието на Негово Светейшество българският патриарх Максим.

Материалите от научната конференция ще бъдат публикувани в сборник под заглавие “Киприанови четения” на библиотека “**Плетение словесъ**”.

Невяна Дончева